Yönetici Öz-yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yönetici Öz-yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33401

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yönetici Öz-yeterlik Ölçe?i, okul yöneticilerinin kendilerini çe?itli yönetim görevlerini yerine getirme yeteneklerine olan inançlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? Ay?e Negi? I??k ve Derya Derinbay taraf?ndan 2015 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, Türk e?itim sistemindeki okul müdürlerinin **öz-yeterlik** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedefleyerek, e?itim yönetimi ara?t?rmalar?na önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik yap?s?n? Türk kültürü ve e?itim ba?lam?na uygunlu?unu test ederek, yöneticilerin **örgütsel iklimi** iyile?tirme, personel yönetimi ve ö?renci ba?ar?s?n? te?vik etme gibi temel alanlardaki yeterlilik alg?lar?n? ölçmek için standart bir araç sunar.

Anahtar Kelimeler

Yönetici öz-yeterli?i, okul müdürü, geçerlik, güvenirlik, okul yönetimi, uyarlama, Principals' Sense of Efficacy Scale.

Yazarlar

Ay?e Negi? I??k, Derya Derinbay (Uyarlama Çal??mas?).

Amaç

Ölçe?in temel amac?, okul müdürlerinin mesleki görevlerini ba?ar?yla yerine getirme kapasitelerine dair sahip olduklar? **inanç** düzeyini ölçmektir. Ölçek, yöneticilerin kendilerini ne derece yeterli gördüklerini belirleyerek, mesleki geli?im ihtiyaçlar?n?n tespit edilmesine ve e?itim politikalar?n?n ?ekillendirilmesine katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r.

Uyarlama çal??mas?n?n birincil amac? ise, yabanc? dilde geli?tirilmi? olan Principals' Sense of Efficacy Scale'in Türkçe konu?an okul yöneticileri örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilecek bir formunu olu?turmakt?r. Bu sayede, Türkiye'deki e?itim yönetimi ara?t?rmalar?nda uluslararas? standartlarda bir ölçme arac?n?n kullan?lmas? sa?lanm??t?r.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, sosyal bili?sel ö?renme teorisinin merkezi bir kavram? olan **öz-yeterlik** (self-efficacy) yap?s?n? temel al?r. Öz-yeterlik, bireyin belirli bir sonucu elde etmek için gerekli eylemleri ba?ar?l? bir ?ekilde gerçekle?tirebilece?ine dair ki?isel yarg?s?d?r. Yönetici öz-yeterli?i, bu kavram?n okul yönetimi ba?lam?na uygulanm?? halidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yönetici Öz-yeterlik Ölçe?i, müdürlerin karma??k ve zorlu yönetim durumlar?yla ba?a ç?kma motivasyonlar?n? ve çabalar?n? belirler. Genellikle üç temel alt boyutta incelenir: **Ö?retimsel Liderlik Öz-yeterli?i**, **Yönetim Öz-yeterli?i** ve **Ö?renci Ba?ar?s? Öz-yeterli?i**. Bu çok boyutlu yap?, yöneticilerin farkl? görev alanlar?ndaki alg?lanan yeterliliklerini detayl?ca analiz etmeye olanak tan?r.

Geçerlik

I??k ve Derinbay (2015) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?i titizlikle incelenmi?tir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösterir.

Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu gösteren istatistiksel analizler (genellikle do?rulay?c? faktör analizi) kullan?lm??t?r. Elde edilen model uyum indeksleri, ölçe?in maddelerinin teorik alt boyutlarla tutarl? oldu?unu ve **yönetici öz-yeterli?i** yap?s?n? Türk örnekleminde geçerli bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar? kapsam?nda, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanm??t?r. Güvenirlik, ölçe?in ölçtü?ü özelli?i ne kadar tutarl? ve kararl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. I??k ve Derinbay'?n çal??mas?nda, ölçe?in genel ve alt boyutlar? için elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir düzeyin üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin homojen oldu?unu ve ölçülen yap?n?n tutarl? bir ?ekilde yans?t?ld???n? göstermektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in yöneticiler üzerine yap?lacak ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilecek **psikometrik** özelliklere sahip oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Yönetici Öz-yeterlik Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n yap?sal do?rulu?unu test etmek amac?yla hem aç?mlay?c? hem de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) teknikleri kullan?lm??t?r. DFA, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n (örne?in, üç faktörlü yap?s?n?n) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak desteklenip desteklenmedi?ini belirlemi?tir.

Analiz sonuçlar?, maddelerin beklenen faktörlere yüksek yükler verdi?ini ve faktörler aras?ndaki ili?kilerin teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçe?in yöneticilerin farkl? öz-yeterlik alanlar?n? (yönetim, ö?retim, ö?renci ba?ar?s?) birbirinden ay?rarak ölçebilme yetene?ini güçlendirmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i. (Derecelendirme ad?mlar? orijinal makalede detayland?r?lm??t?r, tipik olarak 6'l? veya 9'lu aral?kta güven alg?s?n? ölçer.)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal dil).

Popülasyon Grubu: Okul Yöneticileri (Müdürler ve Müdür Yard?mc?lar?).

Ya? Grubu: Yeti?kin (E?itim alan?nda çal??an profesyoneller).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de Milli E?itim Bakanl???'na ba?l? resmi okullarda görev yapan okul müdürleri ve yard?mc?lar? örneklemi üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, çok maddeli anket formu.

Anahtar Kelimeler

E?itim yönetimi, okul liderli?i, öz-yeterlik alg?s?, psikometrik özellikler, do?rulay?c? faktör analizi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ay?e Negi? I??k

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresi: anegis@mevlana.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Ay?e Negi? I??k ile ileti?im kurulmas? gerekmektedir. Kullan?m ve telif haklar? konusunda yazarlar?n ve orijinal ölçek geli?tiricilerinin izinleri önemlidir.

Uyarlama çal??mas?na ait orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

The original PDF can be downloaded here: principals-sense-of-efficacy-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Isik, A. N., & Derinbay, D. (2015). Turkish version of the Principals' Sense of Efficacy Scale: Validity and reliability study. *Eurasian Journal of Educational Research*, *60*, 1-16.

Yönetici Öz-yeterlik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yap?s? için okuyucular?n I??k ve Derinbay (2015) taraf?ndan yay?nlanan makaleye ba?vurmalar? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM